NORAKSTS
Lieta Nr.A42938509
Lietvedības Nr.A00102-12/13

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2012.gada 9.februārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis O.Priedītis,

piedaloties pieteicēju pārstāvim *G.G.*,
atbildētājas – Jūrmalas pilsētas pašvaldības, pusē pieaicinātās iestādes – Jūrmalas pilsētas domes, pārstāvei *L.B.* un *R.A.*,
Trešās personas SIA „Avadel" pārstāvei *G.K.*,

2012.gada 19.janvārī atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu Nr.A42938509 Jūrmalas aizsardzības biedrības un politiskās partijas „Vienotība" pieteikumā par Jūrmalas pilsētas domes 2009.gada 11.augusta lēmuma Nr.1.1-37/3896 „Par Jūrmalas pilsētas domes būvvaldes 2008.gada 12.maija būvatļauju Nr.18-j" atzīšanu par prettiesisku un atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2009.gada 17.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts Jūrmalas aizsardzības biedrības un politiskās partijas „Vienotība" (turpmāk – līdzpieteicēji) pieteikums, kurā lūgts:

[1.1] atzīt par prettiesisku un atcelt Jūrmalas pilsētas domes Būvvaldes 2008.gada 12.maija būvatļauju Nr.18-j dzīvojamās mājas kompleksa būvniecībai */adrese/* un Jūrmalas pilsētas domes 2009.gada 11.augusta lēmumu Nr.1.1-37/3896;

[1.2] pieaicināt lietā kā trešās personas SIA „Avadel" un SIA „Dabas parki".

[2] 2008.gada 12.maijā Jūrmalas pilsētas domes būvvalde SIA „Avadel" izsniegusi būvatļauju Nr.18-k (turpmāk – Būvatļauja) dzīvojamās mājas kompleksa */adrese/* būvniecībai.

2009.gada 11.maijā Jūrmalas pilsētas domē saņemts līdzpieteicēju apstrīdēšanas iesniegums par Būvatļaujas apstrīdēšanu.

Ar Jūrmalas pilsētas domes 2009.gada 11.augusta lēmumu Nr.1.1-37/3896 nolemts atzīt par tiesisku Jūrmalas pilsētas domes Būvvaldes 2008.gada 12.maijā izdoto būvatļauju Nr.18-j.

[3] 2009.gada 17.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemtais līdzpieteicēju pieteikums, ar kuru lūdz atcelt pārsūdzēto Lēmumu, pamatots ar šādiem apsvērumiem.

[3.1] Jūrmalas pilsētas domes Būvvaldes 2008.gada 12.maija būvatļauja Nr.18-j (turpmāk – Būvatļauja) dzīvojamās mājas kompleksa būvniecībai */adrese/* ir prettiesiski izdots administratīvs akts, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normām, būtiski aizskar sabiedrības tiesības un intereses attiecībā uz vides aizsardzību, teritorijas plānošanu un būvniecību, jo īpaši likumdevēja noteiktajiem tiesību principiem krasta kāpu aizsargjoslā, kas izriet no Aizsargjoslu likuma. Savukārt, Jūrmalas pilsētas domes 2009.gada 11.augusta lēmums Nr.1.1-37/3896 ir nepamatots un noraidāms akts.

Pieteicēji, apstrīdot augstāk minētos administratīvos aktus, to apstrīdēšanu saista ar vides aizsardzību un no vides tiesību normām izrietošajiem principiem. Pašvaldība, izsniedzot Būvatļauju, saskaņojot un akceptējot būvniecības projektu, nav vadījusies no lēmumu pieņemšanas procesuālās kārtības. Bez tam tiek palielināts tiesību normās atļautais apbūves blīvums, kā arī paredzams, ka tiks iznīcināti vērtīgi biotopi un priežu audzes Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā. Pirms būvatļaujas izsniegšanas teritorijai likumā paredzētā kārtībā nav veikts ietekmes uz vidi novērtējums.

[3.2] Teritorija */adrese/* atrodas Rīgas jūras līča 300 metru krasta kāpu aizsargjoslā. Aizsargjoslu likuma 6.panta pirmā daļa nosaka, ka Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjosla izveidota, lai samazinātu piesārņojuma ietekmi uz Baltijas jūru, saglabātu meža aizsargfunkcijas, novērstu erozijas procesu attīstību, aizsargātu piekrastes ainavas, nodrošinātu piekrastes dabas resursu, arī atpūtai un tūrismam nepieciešamo resursu un citu sabiedrībai nozīmīgu teritoriju saglabāšanu un aizsardzību, to līdzsvarotu un ilgstošu izmantošanu. Adresē atrodas mežs un mežainās Jūrmalas kāpas, kas platā joslā stiepjas gar jūras piekrasti. Kaut arī saskaņā ar Jūrmalas pilsētas attīstības plānu zemes gabals noteikts kā jaukta atpūtas un dzīvojamā teritorija Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā, tomēr teritorija atbilst Latvijas īpaši aizsargājamiem un Eiropas Kopienas Biotopu nosacījumiem, kā arī saskaņā ar Eiropas Padomes 1992.gada 21.maija Direktīvas 92/43/EEK „Par dabisko dzīvotņu savvaļas faunas un floras aizsardzību" 1. pielikuma prasībām, kas Baltijas jūras piekrastes kāpas nosaka kā īpaši aizsargājamas teritorijas.

[3.3] Veicot apjomīgu būvniecību teritorijai */adrese/* tiek iznīcināts vērtīgs biotops un priežu audzes Rīgas jūras līča krastu kāpu aizsargjoslā, kā arī mainīta vide. Būvniecībai izvēlētā vieta ir noteikta kā valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļu teritorija. Būvniecības projekts paredz izcirst 76 kokus, no kuriem 29 ir vērtīgas priedes vecumā no 100 līdz 250 gadiem. Tas, ka teritorijā */adrese/* nav pieļaujama vērienīga būvniecība, iznīcinot vērtīgus biotopus un priežu audzes, izriet no ekspertu atzinumiem augstākminētās teritorijas detālplānojuma un būvprojekta izstrādes laikā. 2003.gada 19.jūlijā *I.S.* veica biotopu vērtējumu */adrese/*. Biotopu vērtējumā tiek norādīts, ka konstatēta diezgan reti sastopama pļavas silpurene *Pulsatilla pratensis,* zemesgabalā atrodas izcila vecuma priežu audze, bioloģiski un ainaviski vērtīgas ir vecās, resnās priedes. Vērtējumā norādīts arī, ka turpmākajā teritorijas apsaimniekošanā nav pieļaujama priežu izciršana. Savukārt Valsts meža dienesta Rīgas virsmežniecības meža biotopu eksperts *G.V.* 2003.gada

23.jūlija meža atzinumā norāda: „Teritorija ir meža zeme un atbilst dabiskam meža biotopam 65 % platībā. Uz kāpas aug bioloģiski veca priežu audze, kuras vecums ir 185 gadi. Priedes ir pietiekoši resnas, lai atsevišķi vai kopā ar vēl līdzīgiem kokiem sniegtu patvērumu dzīvotspējīgām biotopu sugām. Ir saglabājamas visas bioloģiski vecās priedes, kā arī jaunākās priedes".

[3.4] Saskaņotais un akceptētais būvprojekts neatbilst institūciju noteiktajām prasībām. Lielrīgas reģionālā vides pārvalde 2006.gada 3.janvāra Tehniskajos noteikumos Nr.5-8/12 nosaka, ka pieļaujama atsevišķu koku izciršana, saglabājot visus vērtīgos kokus. Jūrmalas pilsētas Būvvalde 2008.gada 7.marta Plānošanas un arhitektūras uzdevumā Nr.14-10/155 norāda, ka zemesgabals, izņemot esošo ēku pamatus, ir meža zeme. Mežs atbilst dabiskam meža biotopam „Skuju koku mežs" un „Biokoki". Būvniecību paredzēt bez vērtīgo koku izciršanas. Jūrmalas pilsētas domes Vides aizsardzības nodaļas 2009. gada 24. februāra Tehniskie noteikumi Nr.19-16/12 nosaka: „saglabāt zemesgabalā augošos vērtīgos kokus un dabisko zemsedzi, jaunbūves plānot nojaucamo būvju vietā". Aizsargjoslu likuma 36.panta ceturtās daļas 1. un 2.punkts nosaka, ka krasta kāpu aizsargjoslā papildus šā panta pirmajā, otrajā un trešajā daļā minētajam, aizliegts veikt galveno cirti, izņemot koku ciršanu ārkārtas situācijas seku likvidēšanai, kā arī vējgāžu, vējlaužu un snieglaužu seku likvidēšanai, kā arī bez Ministru kabineta ikreizēja rīkojuma veikt meža zemju transformāciju. Meža zemes transformācijas kārtību krasta kāpu aizsargjoslā, kā arī transformācijas pieteikuma iesniegšanas un izskatīšanas kārtību un pieļaujamā koku ciršanas apjoma noteikšanas kārtību reglamentē Ministru kabineta noteikumi.

[3.5] Aizsargjoslu likuma 36.pantā pirmās daļā noteikti Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas aprobežojumi. Savukārt 36.panta otrā daļa nosaka, ka krasta kāpu aizsargjoslā un pludmalē papildus šā panta pirmajā daļā minētajam aizliegts celt jaunas un paplašināt esošās dzīvojamās ēkas, saimniecības, ražošanas vai atpūtnieku aprūpei paredzētās ēkas un būves, izņemot gadījumus, kad tiek rekonstruētas, nepārsniedzot esošo būvapjomu, renovētas vai restaurētas esošās ēkas un būves, kā arī pie esošajām dzīvojamām ēkām vai būvēm būvētas palīgēkas, šīs darbības saskaņojot arī ar Vides ministriju vai tās pilnvarotu institūciju. Pretēji likumā noteiktajai normai, apbūves blīvums ir lielāks par pieļauto.

[3.6] Jūrmalas pilsētas domes 2005.gada 9.marta saistošie noteikumi Nr.8 ir prettiesiski pieņemts ārējais normatīvais akts, kas neatbilst augstākām tiesību normām, proti Aizsargjoslu likuma 6.panta un 36.panta nosacījumiem. Pieteicēji arī norāda, ka Jūrmalas pilsētas dome pieņemot 2005.gada 9.marta saistošos noteikumus Nr.8 ir pārkāpusi Teritorijas plānošanas likuma un Ministru kabineta 2004.gada 19.oktobra noteikumus Nr.883. Proti, Jūrmalas pilsētas dome ar administratīvu aktu ir veikusi izmaiņas Jūrmalas pilsētas attīstības plāna būvnoteikumos. Tas izriet no 2005.gada 27.oktobra Jūrmalas pilsētas domes lēmuma Nr.485 „Par grozījumiem Jūrmalas pilsētas domes 1999.gada 9.decembra lēmuma Nr.1224 „Par Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas noteikšanu un izmaiņām Jūrmalas Apbūves noteikumu I daļā"".

No minētā lēmuma izriet, ka Jūrmalas pilsētas dome maina aizsargjoslu, nolemjot apstiprināt grozījumus Jūrmalas pilsētas domes 1999.gada 9.decembra lēmuma Nr.1224 „Par Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas noteikšanu un izmaiņām Jūrmalas Apbūves noteikumu I daļa" pielikuma plānā „Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslai bez apbūves" saskaņā ar Jūrmalas pilsētas domes 2005.gada 9.marta saistošajiem noteikumiem Nr.8 „Par detālplānojuma zemesgabalam */adrese/* apstiprināšanu". Šādi veiktas darbības nav tiesiskas un veiktās izmaiņas nav saistošas. Savukārt vēlākā laika periodā ar izstrādāto detālplānojumu */adrese/* domes amatpersonas 2007.gada 12.jūlijā pieņemot Jūrmalas attīstības plāna grozījumus ir mainījušas teritorijas plānojumu un būvnoteikumus. Tātad pēc būtības pieņemtie saistošie noteikumi ir vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma grozījumi, kā īstenošanai ir jāievēro cita noteikta procedūra. Šāda Jūrmalas pilsētas dome amatpersonu rīcība nevar leģitimēt grozījumus teritorijas plānojumā un pilsētas būvnoteikumos, neievērojot normatīvajos aktos noteiktās teritorijas plānojuma grozīšanas procedūru, un ir klajā pretrunā Teritorijas plānošanas likumam. Teritorijas plānošanas likuma 5.pants nosaka, ka visiem teritorijas plānojumiem ir jābūt saskaņotiem. Tas nozīmē, ka starp teritorijas plānojumiem ir subordinācija - zemāka līmeņa teritorijas plānojumam ir jāatbilst spēkā esošam augstāka līmeņa teritorijas plānojumam (tas var tikai detalizēt augstāka līmeņa teritorijas plānojuma prasības, nevis grozīt tās). Attiecīgi detālplānojumam ir jāatbilst konkrētās vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam. Detālplānojuma mērķi un jēgu - ka tam pēc būtības ir jāprecizē konkrētas teritorijas izmantošanas veids un apbūves noteikumi - ir norādījusi Satversmes tiesa 2004. gada 9. marta spriedumā lietā Nr.2003-16-05. Satversmes tiesa ir arī atzinusi, ka ar administratīvu aktu nevar mainīt saistošos noteikumus.

[3.7] 2008.gada 12.maijā Jūrmalas pilsētas domes Būvvaldes izdotā būvatļauja Nr.18-j ir prettiesiska, jo pirms tās izdošanas un būvniecības sākuma bija nepieciešama meža zemes transformācija. Reāli dabā būvniecības un labiekārtošanas darbi tiek veikti ārpus 2007.gada 26.novembra Meža zemes transformācijas atļaujas Nr.8026-2007/127 noteiktās teritorijas. Daļā būvprojekts saskaņots un būvatļauja izsniegta ārpus transformētās platības, vai būvnieks pārkāpj atļauto būvniecību.

[4] Atbildētājas – Jūrmalas pilsētas pašvaldības, pusē pieaicinātā iestāde – Jūrmalas pilsētas dome, tiesā iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteicēju pieteikums ir nepamatots un noraidāms pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem apstākļiem, papildus paskaidrojot sekojošo.

[4.1] Apgalvojums par to, ka Jūrmalas pilsētas domes 2005.gada 9.marta saistošie noteikumi Nr.8 ir prettiesiski pieņemts ārējais normatīvais akts ir kvalificējama kā personas subjektīvais viedoklis. Saskaņā ar Teritorijas plānošanas likuma 6.panta sesto daļu vietējās pašvaldības teritorijas plānojums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tam, kad lēmums par pašvaldības saistošo noteikumu izdošanu publicēts laikrakstā „Latvijas Vēstnesis". Tātad Jūrmalas

pilsētas domes 2005.gada 9.marta saistošie noteikumi Nr.8 stājās spēkā 2005.gada 7.aprīlī. Vairāk kā četri gadi teritorijas izmantošanā un attīstībā ir ļoti ievērojams periods, un var radīt ieinteresētajai sabiedrības daļai pietiekami stabilu pārliecību par attiecīgā plānojuma un it īpaši plānotā (atļautā) teritorijas izmantošanas veida stabilitāti un ilglaicīgumu. Turklāt, šāda pārliecība var rasties un nostiprināties personu subjektīvajā uztverē un tai pat nav obligāti jāatspoguļojas ārējās darbībās, kas saistītas ar teritorijas izmantošanu un apbūvi. Bez tam, pašvaldību domju saistošo noteikumu tiesiskuma pārbaude ir pakļauta Satversmes tiesas kompetencei, nevis vērtējama administratīvā procesa ietvaros.

[4.2] Jūrmalas pilsētas dome nepiekrīt pieteicēja argumentam, ka starp detālplānojumu un teritorijas plānojumu pastāv subordinācija.

Detālplānojums ir kādas atsevišķas pašvaldības administratīvās teritorijas daļas teritorijas plānojuma detalizācija, kas ietver tādus noteikumus, kas ir pārāk konkrēti, lai tos būtu bijis iespējams izplānot un ietvert vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā. Bet tie nepieciešami, lai īstenotu būvniecības ieceres un nodrošinātu attiecīgās teritorijas daļas līdzsvarotu un ar pārējo vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma daļu saskaņotu attīstību un apbūvi.

Tātad, gan vietējās pašvaldības teritorijas plānojums, gan detālplānojums noteiktā daļā tiek pieņemts kā pašvaldības saistošie noteikumi, kas nozīmē, ka gan vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, gan detālplānojumam ir vienāds juridisks spēks, jo tie ir pieņemti viena veida normatīvo aktu formā. Turklāt detālplānojuma izstrādes un pieņemšanas juridiskais pamats nav vietējās pašvaldības teritorijas plānojums, jo pat gadījumā, ja detālplānojuma izstrādes nepieciešamību nosaka vietējās pašvaldības teritorijas plānojums, detālplānojuma izstrādes pamats ir balstīts Teritorijas plānošanas likuma, Ministru kabineta noteikumu un likuma „Par pašvaldību" normās. Tāpēc detalplānojumu nevar uzskatīt par vietējas pašvaldības teritorijas plānojuma pamatoto aktu tādā izpratnē, kā, piemēram, noteikti Ministru kabineta noteikumi, kas izdoti uz kāda likuma panta pamata, ir likumpamatotais normatīvais akts.

[4.3] Jūrmalas pilsētas domes būvvalde, 2008. gada 7.martā, izdodot arhitektūras un plānošanas uzdevumu Nr. 14-10/155, ir pamatoti novērtējusi, ka minētajai būviecerei nav nepieciešama sabiedrības līdzdalība, jo nepastāv neviens no normatīvajos aktos noteiktajiem nosacījumiem. Būvniecības likuma 12. panta trešā daļa nosaka, ka būves publisku apspriešanu nerīko, ja teritorijai, kurā tā paredzēta, ir spēkā esošs detālplānojums.

Atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 2.pielikuma 10-11) punktam, ēku un būvju būvniecība, rekonstrukcija, renovācija un restaurācija Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes krasta kāpu

aizsargjoslā, dambju, molu un citu būvju būvniecība jūrā, kur iespējama krasta pārmaiņa, izņemot esošo būvju uzturēšanu, nepieciešamas veikt sākotnējo izvērtējumu. Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde veica paredzētās darbības sākotnējo izvērtējumu un nosūtīja Vides ministrijas Vides pārraudzības valsts birojam, lēmuma pieņemšanai. Vides pārraudzības valsts birojs 2005.gada 29.decembrī pieņēma lēmumu Nr.736 „Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu", saskaņā ar kuru paredzētajai darbībai ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra nav nepieciešama.

Savukārt ietekmes uz vidi novērtējums ir procedūra, kas veicama likumā noteiktajā kārtībā, lai novērtētu paredzētās darbības vai plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai vai aizliegtu paredzētās darbības uzsākšanu normatīvajos aktos noteikto prasību pārkāpumu gadījumos. Līdz ar to ir pamats uzskatīt, ka minētās būvniecības rezultātā vide tiek nelabvēlīgi ietekmēta vai tiek nelabvēlīgi ietekmētas materiālās vērtības, tostarp nekustamā īpašuma tirgus vērtība.

[5] Trešā persona SIA „AVADEL" tiesā iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteicēju pieteikums ir nepamatots un noraidāms pamatojoties sekojošiem argumentiem.

[5.1] Pieteicēji atsaucas uz Eiropas Padomes 1992.gada 21.maija Direktīvas 92/43/EEK „Par dabisko dzīvotņu savvaļas faunas un floras aizsardzību", saskaņā ar kuru Baltijas jūras piekrastes kāpas ir atzīstamas par īpaši aizsargājamām teritorijām.

Nav šaubu, ka minētā direktīva Latvijai kā Eiropas Savienības dalībvalstij ir saistoša. Taču saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 249.pantu direktīvas tām dalībvalstīm, kurām tās adresētas, uzliek saistības attiecībā uz sasniedzamo rezultātu, bet ļauj šo valstu varasiestādēm noteikt to sasniegšanas formas un metodes. No minētā izriet, ka dalībvalsts, pārņemot direktīvu normas nacionālajā tiesību sistēmā, var brīvi, atbilstoši savas nacionālās tiesību sistēmas prasībām izvēlēties pārņemšanas formu un metodes, vienlaikus nodrošinot, lai direktīvas pārņemšanas rezultātā tiktu sasniegts direktīvas mērķis.

1992.gada 21.maija Direktīva 92/43/EEK Latvijas nacionālajā tiesību sistēmā ir ieviesta ar 30 normatīvajiem aktiem, tai skaitā ar grozījumiem likumā „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" un likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu". Tādējādi likumdevējs minētās direktīvas prasības ir ieviesis nacionālajā tiesību sistēmā tādā veidā, kādu uzskatījis par atbilstošāko un piemērotāko. Pie šādiem apstākļiem atsaukšanās uz direktīvu, kas nav tieši piemērojama Latvijas tiesību sistēmā (nav tiešas iedarbības), ir uzskatāma par nepamatotu.

[5.2] Pieteicēji norāda, ka Aizsargjoslu 36.panta trešās daļas 9.punktā ietverts aizliegums pārveidot kāpu reljefu, bojāt un iznīcināt kāpu dabisko zemsedzi, izņemot gadījumus, kad tas saistīts ar teritorijas apsaimniekošanu saskaņā ar dabas aizsardzības plāniem, atbilstoši vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam.

Tajā pašā laikā jāņem vērā, ka minētā panta otrās daļas noteikumi (redakcijā, kas bija spēkā būvatļaujas izdošanas brīdī) tieši paredz iespēju, pastāvot noteiktiem apstākļiem, celt jaunas un paplašināt esošās dzīvojamās ēkas, t.i., gadījumos, kad ēku un būvju celtniecība vai paplašināšana ir paredzēta vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā un notiek pilsētas teritorijā, kā arī šīs darbības ir saskaņotas ar Vides ministriju vai tās pilnvarotu institūciju.

Savukārt Aizsargjoslu likuma 36.panta trešās daļas 9.punkts tā pašreiz spēkā esošajā redakcijā precizē aizlieguma pārveidot kāpu reljefu un bojāt dabisko zemsedzi saturu, tieši nosakot, ka minētais aizliegums neattiecas uz gadījumiem, kad tas nepieciešams šajā pantā atļauto darbību veikšanai, tai skaitā — jaunai būvniecībai saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 36.panta otrās daļas 3.punktu. Tādējādi Aizsargjoslu likuma 36.panta trešās daļas 9.punktā ietvertais aizliegums pārveidot kāpu reljefu, bojāt un iznīcināt kāpu dabisko zemsedzi nav absolūts un nevar būt par pamatu atteikumam izsniegt būvatļauju.

[5.3] Pienākums salāgot teritorijas attīstības un vides saglabāšanas intereses, kā arī izvērtēt konkrētās teritorijas atbilstošāko un piemērotāko attīstības veidu pašvaldībai ir teritorijas plānojuma izstrādes procesā. nosakot plānoto (atļauto) teritorijas izmantošanu. Minētais pienākums nevar tikt pārnests uz būvatļaujas izdošanas procesu, kad jāizvērtē būvatļaujas izsniegšanas pieļaujamība tādai iecerētajai būvniecībai, kas pilnībā atbilst spēkā esošajam teritorijas plānojumam. Turklāt, konkrētajā gadījumā nepastāv nekādi apstākļi, kas liecinātu, ka pašvaldība teritorijas plānojuma izstrādes procesā šo interešu izvērtējumu nebūtu izdarījusi.

Ņemot vērā, ka apstrīdētajā būvatļaujā paredzētā apbūve atbilst spēkā esošajam pašvaldības teritorijas plānojumam, atsaukšanās uz vides saglabāšanas un teritorijas attīstības interešu saskaņošanu šīs administratīvās lietas ietvaros ir vērtējama kā nepamatota.

[5.4] Vienīgais ievērības vērtais biotops, kas zemesgabalā ir konstatēts, ir ,,diezgan reti sastopamā" pļavas silpurene *Pulsatilla pratensis.* Taču minētais augs nav iekļauts ne Latvijas, ne Eiropas mēroga aizsargājamo augu sarakstā. Apstāklis, ka minētais augs ir diezgan reti sastopams, taču vienlaikus tā saglabāšanas nolūkā nav noteikti nekādi īpaši tā aizsardzības pasākumi, nevar būt par pamatu, lai liegtu zemesgabala apbūvi.

Vēl jo vairāk konkrētajā gadījumā ir jāņem vērā, ka zemesgabals */adrese/* arī vēsturiski ir bijis apbūvēts, un atbilstoši ierakstiem Jūrmalas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr.*/nodalījuma numurs/* uz tā joprojām atrodas 29 pamatceltnes. Minēto apliecina arī lietā esošais zemes robežu plāns, kā arī šo paskaidrojumu pielikumā pievienotais ģenerālplāns, kas aptver gan plānoto dzīvojamās ēkas apbūvi, gan arī aktuālo situāciju dabā. Zemes robežu plānā un ģenerālplānā redzams, ka zemesgabals */adrese/* visā tā platībā ir dažādā pakāpē apbūvēts. Turklāt no ģenerālplāna arī redzams, ka dzīvojamās ēkas būvniecības ietvaros ir nepieciešams nocirst tikai septiņus kokus, nevis 76, kā norādīts pieteikumā.

[5.5] Pieteicēji atsaucas uz Latvijas valstij saistošajām starptautiskajām vienošanām par Baltijas juras piekrastes aizsardzību, piemēram, 1974.gada un 1992.gada Helsinku konvencijas par Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzību.

Minētās konvencijas neaizliedz apbūvi Baltijas jūras piekrastē. Baltijas jūras reģiona jūras vides aizsardzības komisijas pieņemtās rekomendācijas iesaka pēc iespējas nepieļaut pasākumus, kas varētu radīt paliekošas pārmaiņas dabā un ainavā. Konkrētajā gadījumā dzīvojamās mājas būvniecība, ņemot vērā līdzšinējo zemesgabala apbūvi, būtiskas pārmaiņas zemesgabalā attiecībā uz dabas saglabāšanu nerada. Samērojot ilgtspējīgas attīstības un vides aizsardzības intereses, ir loģiski un pamatoti attīstības intereses realizēt zemesgabalā, kurā jau pastāv iepriekšēja apbūve - pretstatā līdz šim neskartiem zemesgabaliem, kur primārais zemesgabala izmantošanas mērķis iespējams patiešām būtu vienīgi vides saglabāšana.

[5.6] Ar Jūrmalas pilsētas domes 2007.gada 12.jūlijā izdarītajiem grozījumiem Jūrmalas pilsētas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos, tika noteikts, ka jauktas atpūtas un dzīvojamās teritorijas Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā (JK) nozīmē zemesgabalus, kur primārais zemes izmantošanas veids ir atpūta un ar to saistīts pakalpojumu objekts, bet sekundārais - cita atļautā izmantošana (13.1.2.punkta pirmā daļa). Savukārt minētā panta otrajā daļā tika noteikts pienākums ievērot Attīstības plānā noteiktās Rīgas jūras līča piekrastes būvlaidi, vienlaikus paredzot, ka, izstrādājot detālplānoiumus to precizē un nosaka žoga līniju, saglabājot iespēju sabiedrībai brīvi pārvietoties kāpu zonā paralēli pludmalei.

Minēto Jūrmalas pilsētas domes saistošo noteikumu tiesiskums, tai skaitā to atbilstība augstāka juridiskā spēka normām, kā arī to izstrādes procesa tiesiskums vairākkārt ir izvērtēts Satversmes tiesā, un attiecībā uz zemesgabala */adrese/* atļautās izmantošanas veida noteikšanu nekādi pārkāpumi nav tikuši konstatēti. Līdz ar to, tā kā nosakot dzīvojamās mājas atrašanās vietu zemesgabalā */adrese/*, ir ievērota detālplānojumā noteiktā būvlaide, secināms, ka šāda apbūve atbilst spēkā esošajam Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumam.

[5.7] Meža zemes transformācijas atļauja ir saņemta 2007.gada 26.novembrī, savukārt būvatļauja ir izdota 2008.gada 12.maijā. Tādējādi pirms būvatļaujas izsniegšanas meža zemes transformācija tika veikta un sekojoši - viens no priekšnoteikumiem būvatļaujas saņemšanai tika izpildīts.

Turklāt lietā ir iesniegti dokumenti, kas liecina par to, ka valsts pārvaldes iestādes ir izvērtējušas jautājumu par kompetento institūciju, kura meža zemes transformācijas atļauju bija tiesīga izsniegt. Proti, no lietā esošās sarakstes, kas notikusi starp Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministriju un Zemkopības ministriju secināms, ka minēto institūciju ieskatā ar Jūrmalas pilsētas domes 2007.gada 12.jūlija saistošo noteikumu Nr.19 „Par Jūrmalas Attīstības plāna (ģenerālplāna) grozījumu, grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu" spēkā stāšanās brīdi, ar kuru Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslu platums tika samazināts līdz 150 m, nekustamā īpašuma */adrese/* īpašnieks ir tiesīgs īstenot detālplānojuma paredzētās darbības. Vadoties no minētā izvērtējuma, Valsts meža dienesta Rīgas-Ogres virsmežniecība savas kompetences ietvaros arī izdeva apbūves veikšanai nepieciešamo meža zemes transformācijas atļauju.

[5.8] Lai arī zemesgabals */adrese/* formāli ir atzīts par meža zemi, nekustamā īpašuma nodoklis par šo zemes nodokli tiek aprēķināts kā par apbūvējamu zemesgabalu. Tādējādi zemesgabala īpašniekiem ne vien ir radīta paļāvība, ka nepastāv šķēršļi zemesgabala apbūvei, bet arī ir bijis pienākums veikt lielākus maksājumus nekustamā īpašuma nodokļa veidā (salīdzinājumā ar nodokli par neapbūvējamu zemesgabalu) - kā maksu par iespēju veikt zemesgabala apbūvi.

[6] 2011.gada 15.marta tiesas sēdē lieciniece *I.S.* liecināja, ka 2003.gada 19.jūlijā pēc pasūtījuma veikusi teritorijā */adrese/* apsekošanu. 2003.gada 19.jūlijā sagatavotajā atzinumā ar mērķi sniegt biotopa vērtējumu */adrese/*, tātad lai novērtētu dabas vērtības esošā teritorijā, lieciniece secinājusi, ka teritorija atrodas Rīgas līča krasta kāpu aizsargjoslā, tā visa ir priežu audze un atrodas Eiropas normatīvi īpaši aizsargājamo biotopā – Jūrmalas kāpas. Arī pēc astoņiem gadiem, tātad kopš atzinuma sagatavošanas biotops noteikti nav zaudējis savas strukturālās īpatnības un joprojām atzīstams kā vērtīgs un saudzējams. Iepriekš teritorija ir bijusi apsaimniekota, tādēļ zeme ir daļēji zaudējusi dabiskumu, bet bioloģiski un ainaviski vērtīgas priedes, kā tas atzinumā ir norādīts, ir saglabājušās un tām ir augsta ekoloģiskā vērtība. Ir sniegtas rekomendācijas teritorijas turpmākajā apsaimniekošanā saglabāt priedes neizcirstas. Jebkura būvniecība biotopu kā dabas elementu ļoti būtiski degradē vai pat iznīcina pilnībā – saglabājas tikai kokaudzes stādi. Biotopa grupai mikroliegumu lieciniece nenoteiktu.

[7] 2011.gada 28.martā Administratīvajā rajona tiesā saņemti trešās personas SIA „AVADEL" papildus paskaidrojums, kurā norādīts sekojošais.

[7.1] Vērtējot būvniecības zemesgabalā */adrese/* ieceri kopumā, nav pamata paredzēto apbūvi uzskatīt par prettiesisku un neatbilstošu normatīvo aktu regulējumam. Saskaņā ar Jūrmalas pilsētas būvvaldē 2009.gada 20.jūlijā skiču stadijā akceptēto ģenerālplānu (attiecībā uz zemesgabala */adrese/* daļu,

ko neskar šajā lietā apstrīdētā būvatļauja) apbūves laukums ir paredzēts 1682,2 m^2 platībā, kurā arī veikta meža zemes transformācija. Saskaņā ar skiču projektu apbūves blīvums ir paredzēts 10,4 % un minimālā brīvā zaļa teritorija - 75 %. Minētie rādītāji nepārsniedz detālplānojuma noteiktos tehniskos rādītājus (apbūves laukums - 1936 m^2, apbūves blīvums - 12 %) un spēkā esošajā Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā noteikto minimālo brīvo zaļo teritoriju 65 %.

Turklāt, tā kā konkrētajā gadījumā pirms jebkādu būvniecības darbu veikšanas zemesgabalā */adrese/* ir nepieciešams veikt meža zemes transformāciju, tad ietekmes uz vidi jautājumi ir izvērtējami arī Meža likuma regulējuma kontekstā. Proti, jāņem vērā, ka Aizsargjoslu likuma 36.pants nosaka aprobežojumus Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā, tajā skaitā, aizliegumu bez Ministru kabineta ikreizēja rīkojuma veikt meža zemju transformāciju. Savukārt Meža likuma 42.panta pirmā daļa paredz transformācijas ierosinātāja pienākumu atlīdzināt zaudējumus valstij par dabiskās meža vides iznīcināšanu transformācijas rezultātā.

Līdz ar to likumdevējs ir paredzējis, ka, meža zemes transformācijas rezultātā kaitējums saistībā ar dabiskās vides iznīcināšanu var rasties. Tomēr minētais apstāklis nav bijis par pamatu, lai likumdevējs aizliegtu meža zemes transformāciju Baltijas jūras krasta kāpu aizsargjoslā un sekojoši - nepieļautu arī jebkādu būvniecību zemesgabalā. Tieši pretēji - likumdevējs, paredzot transformācijas iespēju, vienlaikus ir noteicis kārtību, kādā šāds videi radītais kaitējums ir atlīdzināms.

Konkrētajā gadījumā Valsts meža dienesta Rīgas reģionāla virsmežniecība 2010.gada 6.septembrī aprēķināja meža zemes */adrese/* iespējamās transformācijas rezultātā paredzamos zaudējumus, kuri sastāda Ls 77 535,90. Šīs zaudējumu summas atlīdzināšana bija viens no priekšnoteikumiem meža zemes transformācijas atļaujas saņemšanai.

[7.2] Būvniecības ieceres kopumā ietekme uz vidi ir tikusi detalizēti izvērtēta arī meža zemes transformācijas atļaujas izdošanas procesā, kurā Valsts un pašvaldību iestādes nav konstatējušas šķēršļus meža zemes transformācijai un iemeslus būvniecības liegšanai.

[7.3] Zemesgabals */adrese/* bija apbūvēts jau pirms to ieguva tā pašreizējie īpašnieki un tādējādi no vides aizsardzības viedokļa nevar tikt uzskatīts par neskartu. Šī apgalvojuma pamatošanai SIA „Avadel" lūdz pievienot lietai fotogrāfijas, kurās redzama zemesgabala */adrese/* pašreizējā apbūve, tai skaitā vairākas ķieģeļu ēkas. SIA „Avadel" ieskatā šis apstāklis ir jāņem vērā, izvērtējot arī turpmākas apbūves pieļaujamību, jo esošā apbūve jau šobrīd neatgriezeniski ir ietekmējusi dabisko meža zemes vidi.

[8] 2011.gada 20.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemti atbildētājas papildus paskaidrojumi, kuros norādīts sekojošais.

[8.1] Jūrmalas attīstības plānā jau 1995.gada redakcijā bija noteikta krasta kāpas aizsargjosla, kuras rezultātā arī pilsētas apbūves noteikumos ir izstrādāti speciāli noteikumi – „Jauktas atpūtas un dzīvojamās teritorijas Rīgas jūras līča krasta kāpas aizsargjoslā" (JK). 1999.gada 15.jūlijā Jūrmalas pilsētas

dome pieņēma lēmumu Nr.697 „Par attīstības plāna izmaiņu uzsākšanu", kur 2.punktā tika uzdots - izvērtēt un precizēt apbūves noteikumus Rīgas jūras līča 300 m krasta kāpas aizsargjoslā.

Jūrmalas pilsētas domes būvvaldes teritoriālplānošanas nodaļa ir precizējusi plānu „Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjosla Jūrmalas pilsētā", kas ir Jūrmalas apbūves noteikumu sastāvā.

[8.2] Saskaņā ar Jūrmalas attīstības plāna (Ģenerālplāna) „Dabas pamatnes" teritorijas zonējumu ir precizēta „Rīgas jūras līča piekrastes krasta kāpu aizsargjosla bez apbūves" (PK), kuras mērķis ir tieši aizsargāt un saglabāt raksturīgo ekosistēmas dabisko struktūru (krasta kāpu dabisko reljefu, zemsedzi un priežu mežu). Josla ir noteikta ievērojot esošās apbūves izvietojumu, krasta kāpu izteikto reljefu un pamatojoties uz 1998.gadā izstrādāto „Jūrmalas pilsētas kāpu zonas veģetācijas struktūru un ekoloģiskās kvalitātes novērtēšana teritorijas detalizētas plānošanas vajadzībām" (M.Kreilis, K.Ramans) un „Jūrmalas pilsētas mežu apsaimniekošanas projekts 1999.-2008.gadam" (Valsts mežierīcības institūts).

[8.3] Šobrīd spēkā esošo Jūrmalas pilsētas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 5.6.punkta „Būvlaide" ceturtajā daļā noteikts, ka Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā primāra ir kāpu reljefa un meža saglabāšana, kas jāņem vērā veicot ēkas novietnes izvēli un jāievēro Rīgas jūras līča piekrastes buvlaide, kuras platums ir atkarīgs no kāpu zonas platuma, skaitot no vienlaidus dabiskās sauszemes veģetācijas sauszemes virzienā, kur primārais ir piekrastes krasta kāpu un mežu aizsardzība no nevēlamas ārējās iedarbības. Būvlaide noteikta plānā „Jūrmalas „dabas pamatne"".

Saskaņā ar minēto plānu nekustamajam īpašumam */adrese/* būvlaide ir pa zemesgabala ziemeļu un austrumu robežām, kura tika noteikta ar 2005.gada 9.marta saistošajiem noteikumiem Nr.8 „Par detālplanojuma zemesgabalam */adrese/* apstiprināšanu".

[9] Pieteicēju pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā minētajiem argumentiem, papildus paskaidrojot, ka Jūrmalas pilsētas domes materiāli un karte atšķiras no SIA „Avadel" materiāliem. SIA „Merko" noteica, kur sākas sauszemes veģetācijas robeža. Salīdzinot Jūrmalas pilsētas domes materiālus, kur visa teritorija ir Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā, ar SIA „Avadel" materiāliem, tur ir ļoti lielas atšķirības. Domes iesniegtais materiāls apstiprina pieteicēju viedokli par to, ka tā ir aizsargjoslā notiekošā būvniecība. Ejot ar saviem soļiem, 150 soļi sanāca stipri aiz šīs robežas, kur beidzas SIA „Avadel" nomātais gabals.

Atbildētāja pārstāves tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos minētajiem argumentiem, papildus paskaidrojot, ka krasta kāpu aizsargjoslā ļauj būvēties „Aizsargjoslu likuma" 36.panta otrās daļas 3.punkts. Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojums šajā zonā ir noteicis zonējumu „Jaukta darījumu, atpūtas un dzīvojamā teritorija krasta kāpu aizsargjoslā", kur ir atļauta šāda būvniecība. Tas ir atļauts šajā zonā pēc Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma. Tā nav krasta kāpu 300 m aizsargjosla.

Tā detālplānojumā netiek skarta. Visa apbūve atrodas šajā teritorijā. Aizsargjosla detālplānojumā tika precizēta tāpēc, ka tur atradās apbūve, tur bija komunikācijas. 1999.gada 9.decembra Jūrmalas pilsētas domes lēmumā Nr.1224 ir minēti šie jēdzieni, proti „Aizsargjoslu likumā" minētā krasta kāpu aizsargjosla un teritorijas zonējumi. Varbūt tur bija nepareizi nosaukt to par aizsargjoslu bez apbūves, tādejādi maldinot un jaucot aizsargjoslu sistēmas. Idejiski tas ir zonējums. Jaunajā attīstības plānā tika paredzēta būvlaide. Tā nav aizsargjosla. Būvlaide ir teritorijas daļa, kur nosaka zonējumu. Visa šī teritorija ir krasta kāpu aizsargjoslā saskaņā ar „Aizsargjoslu likumu". Šī apbūve ir pieļaujama, ņemot vērā „Aizsargjoslu likuma" pieļaujamo izņēmuma gadījumu. Attīstības plānā apbūve bija paredzēta.

Trešās personas pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz rakstveida paskaidrojumos minētajiem argumentiem, papildus paskaidrojot, ka pēc SIA „Avadel" pasūtījuma veiktais mērījums ir precīzāks, jo atspoguļo situāciju, kāda ir šobrīd. Jūrmalas domes plāns ir balstīts uz senākiem datiem. Iespējams, ka veģetācijas robeža ir pavirzījusies uz vienu vai otru pusi, līdz ar ko ir veidojusies šī starpība. Mērījums ir veikts pēc tiem faktiskajiem apstākļiem, kādi šobrīd pastāv. Nav pamata apšaubīt mērījuma pamatotību.

Motīvu daļa

[10] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus kopumā, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, atzīst, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[11] Izskatāmajā lietā būvniecības procesa, Būvatļaujas un Lēmuma tiesiskumu līdzpieteicēji apstrīd tā iemesla dēļ, ka apbūvējamais īpašums */adrese/* (turpmāk – Zemesgabals) atrodas Baltijas jūras krasta kāpu aizsargjoslā (turpmāk – Kāpu aizsargjosla). Tieši atrašanās Kāpu aizsargjoslā nosaka daudz stingrākas prasības gan meža zemes transformācijai, gan apbūves veikšanai.

Līdz ar to tiesai nepieciešams pārbaudīt, vai īpašums atrodas Kāpu aizsargjoslā.

[12] Veicot izvērtējumu par Zemesgabala atrašanos Kāpu aizsargjoslā, tiesa konstatē sekojošo.

[12.1] Aizsargjoslu likuma 6.panta pirmajā daļā noteikts, ka Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjosla izveidota, lai samazinātu piesārņojuma ietekmi uz Baltijas jūru, saglabātu meža aizsargfunkcijas, novērstu erozijas procesu attīstību, aizsargātu piekrastes ainavas, nodrošinātu piekrastes dabas resursu, arī atpūtai un tūrismam nepieciešamo resursu un citu sabiedrībai nozīmīgu teritoriju saglabāšanu un aizsardzību, to līdzsvarotu un ilgstošu izmantošanu.

No šīs normas satura secināms, ja tajā definēts aizsargjoslas izveides mērķis. Savukārt šī panta otrajā daļā doti aizsargjoslas raksturojoši lielumi un

noteikšanas kritēriji. Noteikts, ka Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslu iedala šādās joslās:

1) krasta kāpu aizsargjosla, kuras platums ir atkarīgs no kāpu zonas platuma, bet nav mazāks par 300 metriem sauszemes virzienā, skaitot no vietas, kur sākas dabiskā sauszemes veģetācija, izņemot šādus gadījumus

2) ja pilsētās ir apstiprināts vietējās pašvaldības teritorijas plānojums, krasta kāpu aizsargjoslas platums tajās nav mazāks par 150 metriem, obligāti iekļaujot tajā īpaši aizsargājamos biotopus.

No šo normu satura redzams, ka likumdevējs, vēsturiski pastāvošās pilsētvides gadījumā ir noteicis mazāk striktus kritērijus, vienlaikus nosakot minimālo aizsargjoslas platumu.

[12.2] Izskatāmās liets ietvaros Pašvaldība un tās pārstāvji ir snieguši pretrunīgus paskaidrojumus par Kāpu aizsargjoslas platumu teritorijā, kurā atrodas Zemesgabals. Tā rakstveida paskaidrojumos (*lietas I sējuma 89.lapa*) Pašvaldība norāda, ka ar 2007.gada 12.jūlija saistošajiem noteikumiem Nr.19 „Par Jūrmalas Attīstības plāna (ģenerālplāna) grozījumu, grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu" (turpmāk – Teritorijas plānojums) Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslas platums samazināts līdz 150 m. Šādu viedokli vairākās tiesas sēdēs pauda arī atbildētāja pārstāve (*2011.gada 31.maija tiesas sēdes protokols lietas II sējuma 16.lapa*). šādu norāžu un līdzpieteicēju pārstāvja iebilžu, ka ar Būvatļauju atļautā būvobjekta būvniecība noris Kāpu aizsargjoslā, dēļ tiesa apsvēra jautājumu par nepieciešamību veikt pierādījumu pārbaudi uz vietas un veikt mērījumus par būvobjekta atrašanos vai neatrašanos 150 m platā joslā no Kāpu aizsargjoslas sākuma līnijas.

Savukārt 2012.gada 19.janvāra tiesa sēdē Pašvaldības pārstāve norādīja, ka Jūrmalas pilsētas dome neapstrīd faktu, ka Zemesgabals atrodas Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krastu kāpu aizsargjoslā. Ar pašvaldības lēmumu krasta kāpu aizsargjosla ir samazināta līdz 275 metriem. Tas redzams no teritorijas plānojuma grafiskā pielikuma. Veikt būvniecību Kāpu aizsargjoslā, Pašvaldības pārstāves ieskatā, atļauj Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma zonējums „Jaukta darījumu, atpūtas un dzīvojamā teritorija krasta kāpu aizsargjoslā".

[12.3] Izvērtējot Kāpu aizsargjoslas platumu, tiesa pārbaudīja interneta vidē pieejamo teritorijas plānojumu un tā grafiskos pielikumus.

Tiesa noskaidroja, ka Teritorijas plānojuma Jūrmalas pilsētas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – Apbūves noteikumi) 5.18.1.punktā noteikts, ka Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjosla, sastāv no:

1) jūras aizsargjoslas (PJ), kas aptver pludmali un zemūdens šelfa daļu no vienlaidus dabiskās sauszemes veģetācijas sākuma līdz 10 m izobatai;

2) krasta kāpu aizsargjoslas (KK), kuras platums ir atkarīgs no kāpu zonas platuma, bet nav mazāks par 150 m sauszemes virzienā, skaitot no vietas, kur sākas dabiskā sauszemes veģetācija.

Tiesas vērtējumā no šīs normas satura nav pamata izdarīt secinājumu, ka Kāpu aizsargjosla visā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā ir samazināta līdz 150 m. No šīs normas ir secināms, ka tas ir maksimāli pieļaujamais mazākais aizsargjoslas platums. Savukārt Kāpu aizsargjoslas platums konkrētajā administratīvās teritorijas vietā ir noteikts Teritorijas plānojuma grafiskajos pielikumos. Tiesa, pārbaudot pieejamos Teritorijas plānojuma grafiskos pielikumus (http://www.jpd.gov.lv/docs/f07/x/4_lapa_dabas_pamatne.jpg) (http://www.jpd.gov.lv/docs/f07/x/2_Esosa_izmantosana.jpg), konstatē, ka Kāpu aizsargjosla Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā, kurā atrodas Zemesgabals, ir noteikta tālāk par Bārtas ielas līniju, gandrīz sasniedzot Dubultu prospekta līniju.

Šāds Kāpu aizsargjoslas izvietojums atbilst arī Jūrmalas pilsētas domes Inženierbūvju un ģeodēzijas nodaļas iesūtītajā kartes izdrukā (*lietas II sējuma 49.lapa*) redzamajai situācijai. Inženierbūvju un ģeodēzijas nodaļa norādījusi, ka datu bāzē tiek iekļauti dati tikai no mērniecībā un ģeodēzijā sertificētu personu veiktiem mērījumiem. Kartes izdrukā Kāpu aizsargjoslas platums attiecīgajā teritorijā norādīts 275 m.

Ievērojot norādīto tiesa secina, ka Zemesgabals visā savā teritorijā atrodas Kāpu aizsargjoslā. To, tiesas ieskatā, apstiprina arī Zemes robežu plānā (*lietas II sējuma 19., 20.lapa*) norādītais par nekustamā īpašuma objekta apgrūtinājumiem – Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslas teritorija 16154 kv.m, jeb visa Zemesgabala platība.

Tiesa, pārbaudot Detālo plānojumu Zemesgabalam, konstatē, ka tajā ir iekļauta atsauce uz apstākli, ka Zemesgabals atrodas Kāpu aizsargjoslā (*Detālā plānojuma Zemesgabalam 27.lapa*). Detālajā plānojumā nav norādīts uz to, ka būtu precizēta vai mainīta Kāpu aizsargjosla – plānojuma grafiskajā daļā ir redzams, ka ir mainīta tāda Apbūves noteikumos paredzēta aizsargjosla, kā Rīgas jūras līča kāpu aizsargjosla bez apbūves robežas. Tiesa norāda, ka Aizsargjoslu likums neizdala šāda veida aizsargjoslas. No Pašvaldības Apbūves noteikumos paredzētās šāda veida aizsargjoslas būtības secināms, ka Pašvaldība to ir noteikusi kā būvlaidi. Pašvaldības ieskatā tiesības noteikt šāda veida aprobežojumu Teritorijas plānojuma sastāvā esošajos Apbūves noteikumos izriet no Aizsargjoslu likuma 36.panta otrās daļas 3.punktā paredzētā izņēmuma - krasta kāpu aizsargjoslā un pludmalē papildus šā panta pirmajā daļā minētajam aizliegts celt jaunas un paplašināt esošās dzīvojamās ēkas, saimniecības, ražošanas vai atpūtnieku aprūpei paredzētās ēkas un būves, izņemot gadījumus, kad ēku un būvju celtniecība vai paplašināšana ir paredzēta vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā un notiek pilsētas teritorijā, kā arī šīs darbības ir saskaņotas ar Vides ministriju vai tās pilnvarotu institūciju.

Tiesa, vadoties citētās normas satura, secina, ka pašvaldībām likumdevējs ir paredzējis tiesības, noteiktu nosacījumu izpildes gadījumā, atļaut apbūves veikšanu pilsētu teritorijās Kāpu aizsargjoslā. Tomēr šādas apbūves paredzēšana jeb atļaušana nekādā veidā nemaina to apstākli, ka šāda

teritorija atrodas Kāpu aizsargjoslā un uz šādu teritoriju visas cita veida prasības, izņemot aizliegumu veikt apbūvi, attiecas pilnā apmērā.

Tas, tiesas ieskatā, izriet no Aizsargjoslu 6.pantā definētā Kāpu aizsargjoslas izveides mērķa - *samazinātu piesārņojuma ietekmi uz Baltijas jūru, saglabātu meža aizsargfunkcijas, novērstu erozijas procesu attīstību, aizsargātu piekrastes ainavas, nodrošinātu piekrastes dabas resursu, arī atpūtai un tūrismam nepieciešamo resursu un citu sabiedrībai nozīmīgu teritoriju saglabāšanu un aizsardzību, to līdzsvarotu un ilgstošu izmantošanu*, un 36.panta otrās daļas 3.punktā tieši noteiktā – izņēmums, kas saistīts ar būvniecības iespējamību, nevis obligātu pieļaušanu.

[13] Lietā nav strīda, ka Zemesgabals visā savā platībā ir meža zeme *(Inventarizācijas karte Detālā plānojuma Zemesgabalam 98.-99.lapa)*.

Ministru kabineta 2004.gada 28.septembra noteikumu Nr.806 „Meža zemes transformācijas noteikumi" (turpmāk – Noteikumu Nr.806) 3.1.punktā noteikts, ka meža zemes transformāciju veic, ja tas nepieciešams ēku un būvju, tajā skaitā infrastruktūras objektu (izņemot uzņēmumu (mežsaimniecību) ceļus, kvartālstigas (ne platākas par pieciem metriem), mineralizētās joslas, meža ugunsgrēku dzēšanai paredzētās ūdens ņemšanas vietas (ne lielākas par 300 kvadrātmetriem) un meliorācijas sistēmas) būvniecībai.

Tā kā lietā tiek izskatīts jautājums par būvniecības procesa atbilstību normatīvo aktu prasībām un būvniecības objekts ir dzīvojamās mājas un saimniecības ēkas komplekss, tad nav strīda, ka iepriekš bija nepieciešams veikt meža zemes transformācijas procesu.

Kā tas izriet no lietas materiāliem, tad 2006.gada 14.septembrī Rīgas – Ogres virsmežniecībā saņemts un reģistrēts Meža zemes transformācijas iesniegums Nr.8026-2006/171, kurā pieprasīta meža zemes transformācija apbūvei */adrese/*, 1.kvartāla 2.nogabalā 0,1023 ha platībā, īpašnieks *A.Š.*

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija 2007.gada 9.janvāra vēstulē Nr.1-04/15883/118 norāda, ka neatbalsta Ministru kabineta rīkojuma „Par meža zemes transformāciju */adrese/*" projekta tālāku virzību un izsaka būtisku iebildumus. Vēstulē norādīts, ka Jūrmalas pilsētas domes 2005.gada 9.martā pieņemtie saistošie noteikumi Nr.8 „Par detaļplānojumu zemesgabalam */adrese/* apstiprināšanu" ir prettiesiski, jo paredz Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslas samazināšanu pretēju spēkā esošajai 300 metru joslai. Turklāt jautājums par meža zemes transformāciju */adrese/* var tikt skatīts tikai pēc Jūrmalas Attīstības plāna grozījumu apstiprināšanas *(1.sējuma lietas 93.lapa)*.

Zemkopības ministrija 2007.gada 3.jūlija vēstulē Nr.11-9/3351 informēja, ka pamatojoties uz to, ka Zemkopības ministrijas rīcībā nav informācijas par Jūrmalas Attīstības plāna grozījumu iespējamo apstiprināšanas un attiecīgo saistošo noteikumu izdošanas laiku, 2007.gada 21.jūnija Valsts sekretāru sanāksmē rīkojuma projekts tika atsaukts *(1.sējums lietas 94.lapa)*.

Zemkopības ministrija 2007.gada 19.oktobra vēstulē Nr.11-9/5050 ,,Par meža zemes transformāciju */adrese/*" norādīja, ka Zemkopības ministrija no Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas ir saņēmusi vēstuli Nr. 1-04/8027 *(1.sējums lietas 96.lapa)*, kurā dara zināmu, ka atkārtoti ir izvērtējus paredzamās meža zemes transformācijas */adrese/* atbilstību Jūrmala attīstības plānam un atzīmē, ka ir novērsts Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas atzinumā Nr.1-04/15883/118 norādītās neatbilstības Jūrmalas attīstības plānam (ģenerālplānam) un nekustamā īpašuma Jūrmala, */adrese/* īpašnieks ir tiesīgs īstenot detālplānojumā paredzētās darbības (*1.sējums lietas 95.lapa).*

Rīgas – Ogres virsmežniecība Zemkopības ministrijas Meža resursu departamentam 2007.gada 31.oktobrī nosūtīja vēstuli Nr.6.7./715 ,,Par tiesisko apstākļu maiņu administratīvās lietas sakarā", kurā pamatojoties uz minēto Zemkopības ministrijas vēstuli Nr.11-9/5050 un 2007.gada 20.jūlija laikrakstā ,,Latvijas Vēstnesis" publicēto Jūrmalas pilsētas domes lēmumu Nr.645, virsmežniecība atsauc vēstulē Nr.8026/235 izteikto prasību, jo īpašums */adrese/* atrodas ārpus noteiktās krasta kāpu aizsargjoslas *(1.sējuma lietas 92.lapa).*

2007.gada 26.novembrī Valsts meža dienesta Rīgas – Ogres virsmežniecības virsmežzinis izdeva meža zemes transformācijas atļauju Nr.8026 zemei */adrese/*, platībā 0,1023 ha *(1.sējuma lietas 41.lapa).*

Kā tas izriet no lietas materiāliem, tad pamatojoties uz minēto Valsts meža dienesta Rīgas – Ogres virsmežniecības izdoto meža zemes transformācijas atļauju Nr.8026, tika veikta koku ciršana īpašumā */adrese/*.

[14] No sprieduma 13.punktā izklāstītā transformācijas iesnieguma izskatīšanas procesa redzams, ka valsts pārvaldes iestādes ir nonākušas pie kļūdaina secinājuma par Zemesgabala neatrašanos Kāpu aizsargjoslā. Tiesa izskatāmajā lietā konstatēja, ka Zemesgabals atrodas Kāpu aizsargjoslā, turklāt uz to norādīja arī Pašvaldības pārstāve. Līdz ar to nepieciešams ņemt vērā tās prasības, kas meža zemes transformācijai noteiktas Aizsargjoslu likumā.

Aizsargjoslu likuma 36.panta ceturtās daļas 2.punktā noteikts, ka krasta kāpu aizsargjoslā papildus šā panta pirmajā, otrajā un trešajā daļā minētajam aizliegts bez Ministru kabineta ikreizēja rīkojuma veikt meža zemju transformāciju. Meža zemes transformācijas kārtību krasta kāpu aizsargjoslā, kā arī transformācijas pieteikuma iesniegšanas un izskatīšanas kārtību un pieļaujamā koku ciršanas apjoma noteikšanas kārtību reglamentē Ministru kabineta noteikumi.

No citētās tiesību normas tiesa secina, ka likumdevējs ir deleģējis tieši Ministru kabinetam pienākumu izdot rīkojumu attiecībā uz katru meža zemes transformācijas gadījumu krasta kāpu aizsargjoslā.

Izskatāmajā lietā nav strīda, ka šāds Ministru kabineta rīkojums nav izdots. Ievērojot norādīto tiesa atzīst, ka meža zemes transformācija Zemesgabala daļā, kurā ar Būvatļauju atļauta būvniecība, nav notikusi atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Tiesas ieskatā tam lietā ir izšķiroša nozīme, jo nav apšaubāms darbību secīgums – būvniecība ir iespējama tikai tad, ja ir veikta meža zemes transformācija. Tātad tā ir obligāts būvniecības priekšnoteikums.

Būvniecības likuma 3.panta otrajā daļā (redakcijā, kas bija spēkā Būvatļaujas izdošanas laikā) noteikts, ka būvniecības ierobežojumus atsevišķos zemes gabalos reglamentē likumi, Ministru kabineta noteikumi, vietējās pašvaldības teritorijas plānojums un detālais plānojums. Būvniecības ierobežojumus var nostiprināt zemesgrāmatās kā īpašuma lietošanas tiesību aprobežojumus.

Savukārt Būvniecības likuma 7.panta pirmās daļas 4.punktā noteikts, ka vietējo pašvaldību kompetencē ir kontrolēt, kā būvniecības dalībnieki ievēro šā likuma un citu būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu prasības, un nodrošināt būvniecības procesa tiesiskumu savā administratīvajā teritorijā.

Līdz ar to tiesai nerodas šaubas, ka Pašvaldībai pirms Būvatļaujas izdošanas bija jāpārbauda, vai ir saņemta meža zemes transformācijas atļauja. Šādas pārbaudes ietvaros Pašvaldībai ir pienākums vērtēt arī to, vai šādu atļauju ir izdevusi tam piekritīgā iestāde.

Tiesas ieskatā būtiski ir ņemt vērā to, ka atļaujas jeb administratīvā akta izdošana Ministru kabinetam pati par sevi ir neraksturīga funkcija. Nododot šādu funkciju Ministru kabinetam – augstākajai izpildvaras institūcijai, likumdevējs ir skaidri norādījis šāda jautājuma svarīgumu. Satversmes tiesa atzinusi, ka Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekraste ir nozīmīga dabas vērtība. Tajā ir izveidojušies un joprojām pastāv īpatnēji dabas veidojumi un ainavas, ko var negatīvi ietekmēt cilvēka darbība. Baltijas jūras piekraste ir būtiska ekosistēmas sastāvdaļa, kuru aizsargā ne vien nacionālās, bet arī starptautiskās tiesības. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes kāpu aizsargjoslas mežam piemīt īpaša ekoloģiska vērtība, un šādu teritoriju noteikšana par apbūvējamām iespējama īpašos izņēmuma gadījumos, sniedzot tam rūpīgu pamatojumu *(sk. Satversmes tiesas 2004. gada 9. marta sprieduma lietā Nr. 2003-16-05 secinājumu daļas 5.1. – 5.3. punktu un 2008. gada 27. marta sprieduma lietā Nr. 2007-17-05 16.1. punktu)*.

Līdz ar to tiesai nav šaubu, ka formāla pieeja šāda veida jautājuma nav pieļaujama.

Attiecībā uz Pašvaldības izteikto iebildi - likumdevējs būvvaldei nav noteicis kompetenci pārbaudīt citas valsts pārvaldes iestādes lēmumu pieņemšanas faktiskos apstākļus, tiesa norāda, ka tā ir nepamatota. Tiesa nekonstatē, ka normatīvie akti uzliktu par pienākumu pārbaudīt citu valsts institūciju lēmumu pieņemšanas faktiskos apstākļus. Būvvaldei un Pašvaldībai, kā jau to tiesa norādīja, bija jāpārbauda vai ir izdota transformācijas atļauja. Meža zeme transformācijas atļauju izsniegšana ir precīzi aprakstīta Noteikumu Nr.806. Konstatējot, ka Zemesgabals atrodas Kāpu aizsargjoslā, Pašvaldībai bija jāizdara vienkāršs secinājums, ka transformācijas atļauja bija jāizdod Ministru kabinetam. Nekonstatējot šādas institūcijas izdotas atļaujas esamību Kāpu aizsargjoslā esošas meža zemes

transformācijai Pašvaldībai bija jāatsaka Būvatļaujas izdošana. Pašvaldība šo savu pienākumu nav izpildījusi.

Turklāt, tiesa norāda, Noteikumu Nr.806 5.punktā noteikts - *ja transformāciju veic pilsētās, ciemos, Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes krasta kāpu aizsargjoslā vai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un ja transformācijas iesniegumā ir norādīts, ka nepieciešama koku ciršana, pirms transformācijas atļaujas izsniegšanas Valsts meža dienesta valsts virsmežniecība (turpmāk - virsmežniecība) izveido komisiju, lai izvērtētu koku ciršanas nepieciešamību un noteiktu koku ciršanas apjomu. Komisijas sastāvā iekļauj virsmežniecības, vietējās pašvaldības un reģionālās vides pārvaldes pārstāvjus, kā arī, ja koku ciršana paredzēta īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas administrācijas (ja tāda ir izveidota) vai Dabas aizsardzības pārvaldes pārstāvi. Komisijas darbā pieaicina arī transformācijas ierosinātāju*. Ievērojot to, ka transformācija tiek veikta gan pilsētas teritorijā, gan Kāpu aizsargjoslā, nav šaubu, ka Pašvaldība bija iesaistīta transformācijas atļaujas izsniegšanas procesā. Tiesa lietā nav konstatējusi nevienu pierādījumu – izskatāmajā lietā Pašvaldības saistošos noteikumus, atbilstoši kuriem Zemesgabals neatrastos Kāpu aizsargjoslā. Pašvaldībai šāds lietas apstāklis ir zināms vislabāk.

[15] Tiesas vērtējumā meža zemes transformācijas atļaujas Zemesgabalā neesamība (to izdevusi iestāde, kurai atļaujas izdošana nav piekritīga), ir tik būtisks pārkāpums, kas liek atzīt Būvatļauju par prettiesisku. Tiesa pie šāda secinājuma nonāk vadoties no apsvērumiem, ka šādai atļaujai jau bija jābūt izsniegtai pirms Būvatļaujas izsniegšanas, kā arī tas, ka Ministru kabinets var šādu atļauju neizsniegt. Šādas atļaujas izsniegšana ir saistīta ar lietderības apsvērumu izdarīšanu. To ir norādījis Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2010.gada 2.decembra spriedumā SKA-594/2010 lietā Nr.A42554307.

Eksperte *I.S.* 2003.gada 19.jūlijā sniegusi atzinumu par Zemesgabalā esošo biotopu. Biotopa vērtējuma norādīts, ka teritorijā ir ainaviski vērtīgas priedes un ka nav pieļaujama turpmāka apsaimniekošana un priežu izciršana *(lietas I sējums, 43.lapa). I.S.* 2011.gada 15.martā liecināja, ka jebkura būvniecība teritorijā degradētu esošo biotopu vai pat iznīcinātu. Lieciniece aizsargjoslā esošos biotopus vērtē kā nozīmīgus kopējā ekoloģijā, jo īpaši uzsverot pirmās kāpu joslas nozīmi. Teritorijas */adrese/* biotops ir tam līdzvērtīgs. Lai arī viegli degradēts, tajā var notikt dabiska atjaunošanās, pieaugot kokaudzes vecumam, kad biotopa jeb ekoloģiskā vērtība palielinās. Esošo ēku un būvju saglabāšana nedotu iespēju dabiskai biotopa atjaunošanai, taču, pareizi apsaimniekojot mežaudzi, veicot kopšanas cirti, šo biotopu varētu atjaunot.

Par Zemesgabalu Valsts meža dienesta Rīgas Virsmežniecības meža biotopu eksperts *G.V.* 2003.gada 23.jūlijā sniedzis atzinumu, kurā noradīts, ka teritorijā, par kuras transformāciju lietā ir strīds, esošais mežs (65 % no platības) atbilst dabiskam meža biotopiem „Skuju koku mežs" un „Biokoks".

Priedes ir pietiekoši resnas, lai atsevišķi vai kopā ar līdzīgiem kokiem, sniegtu patvērumu dzīvotspējīgām biotopu sugām, kuru pastāvēšana ir atkarīga no specifiskās meža biotopu apsaimniekošanas *(lietas I sējums, 44.-45.lapa).*

Ministru kabinetam, izdarot lietderības apsvērumus par transformācijas atļaušanu būtu jāņem vērā gan norādīto ekspertu vērtējums, gan virsuzdevums aizsargāt Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpas.

Ievērojot norādīto pastāv liela ticamība, ka Ministru kabinets meža zemes transformācijas atļauja var neizsniegt.

Ievērojot iepriekš norādīto, tiesa atzīt pārsūdzēto Lēmumu, līdz ar to Būvatļauju, par prettiesisku un atceļamu. Procesuālās ekonomijas dēļ tiesa nevērtē pārējos lietas dalībnieku izteiktos argumentus.

[16] Saskaņā ar APL 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu. No lietas materiāliem konstatējams, ka Jūrmalas aizsardzības biedrība ir samaksājusi valsts nodevu Ls 20,00 apmērā (*lietas 20.lapa*). Līdz ar to no Jūrmalas pilsētas pašvaldības par labu pieteicējai piespriežama samaksātā valsts nodeva Ls 20 apmērā.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.-251.pantu, 289.-290.pantu un 291.panta pirmo daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt Jūrmalas aizsardzības biedrības un politiskās partijas „Vienotība" pieteikumu.

Atcelt Jūrmalas pilsētas domes 2009.gada 11.augusta lēmuma Nr.1.1-37/3896 „Par Jūrmalas pilsētas domes būvvaldes 2008.gada 12.maija būvatļauju Nr.18-j" ar tā izdošanas dienu.

Piedzīt no atbildētājas – Jūrmalas pilsētas pašvaldības – par labu Jūrmalas aizsardzības biedrībai samaksāto valsts nodevu Ls 20 (divdesmit latu) apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis (paraksts) O.Priedītis

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās rajona tiesas

tiesnesis _____ O.Priedītis

Rīgā, 2012.gada 9.februārī.